

422520

CUVÎNT ÎNAINTE

Lucrarea de față pornește de la un studiu de psihologie genetică. Problema pe care ne-am pus-o a fost aceea de a urmări evoluția în ontogeneză a unor noțiuni geometrice fundamentale, cum sînt punctul, linia, dreapta, sistemul de coordonate, locul geometric etc., noțiuni cu care copilul intră în contact și în practica sa curentă, și, sistematic, în procesul de învățămînt.

Ocupîndu-ne de aceste domenii, ne-am dat seama că avem de-a face cu o clasă de entități mintale distincte care nu puteau fi reduse nici la reprezentări, nici la concepte propriuzise: figurile geometrice. Figurile geometrice sînt abstracții, sînt reflectări ideale ale unor proprietăți spațiale obiective (se înțelege, nu este vorba de *desenul geometric*, care este o construcție materială, ci de entitățile care intră în lanțul raționamentului geometric). Aceste abstracții dobîndesc o serie de proprietăți conceptuale — esențialitate, generalitate, puritate, invarianță etc. —, fără a-și pierde totuși intuitivitatea, faptul de a fi reflectări intuitive-ale formelor spațiale obiective.

Și astfel am ajuns să ne punem și o serie de alte probleme care depășeau cu mult limitele studiului nostru genetic. De ce tocmai în domeniul geometriei găsim asemenea entități? Sau poate este vorba, de fapt, de o clasă mai vastă care-și are reprezentanți și în alte domenii? Astfel s-a născut prima parte a

lucrării noastre, în care încercăm să rezolvăm, de pe pozițiile filozofiei marxist-leniniste, problema naturii entităților geometrice. Aceste preocupări ne-au dus la considerații asupra spațiului ca obiect de cercetare științifică, asupra evoluției istorice a ideii de spațiu, asupra reflectării empirice a spațiului, la considerații asupra relațiilor dintre concept și imagine în procesul gândirii.

Cercetările experimentale de psihologie genetică, expuse în partea a doua a lucrării noastre, au fost organizate și interpretate în baza rezultatelor acestei analize teoretice.